

MASARYKOVA UNIVERZITA

Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

ILUSTRACE ŘECKÉ POEZIE

Brno, 2013

Vedoucí práce:
doc. Jan Bružeňák

Autorka práce:
Bc. Markéta Lopraisová

ANYTE

Zákoutí zve poutníka

Pod krásné listové bujné si usedni vavřínu mého,
naber si libého moku z půvabné studánky mé,
abys tu na milých údech, tak zachvácených útrapu vedra,
okřál, až bude v ně bít libého Zefyru van.

SLUNCE SPRÁVEDLNOSTI

jen myslí poznatelné
Vás prosím nikdy
nikdy

Vysoké hory tvář orla
mají
a domy září
bělobou

Na jedné straně
dotýká se Asie
a přece osaměle stojí

Nemyslí na ni cizinec
všude jen
smutek

V svých trpkých rukou
držím blesk
a s krvavými hrozbami

Krev už jsem všechnu
vyplýval
teď jeden víchř
za druhým

Slunce spravedlnosti jen
myslí poznatelné
Vás prosím nikdy
nikdy

* i ty slavnostní myrto
* nezapomeňte na mou
zem!

* na svazích sopek rostou
vinice
* v objetí modrého
blankytu!

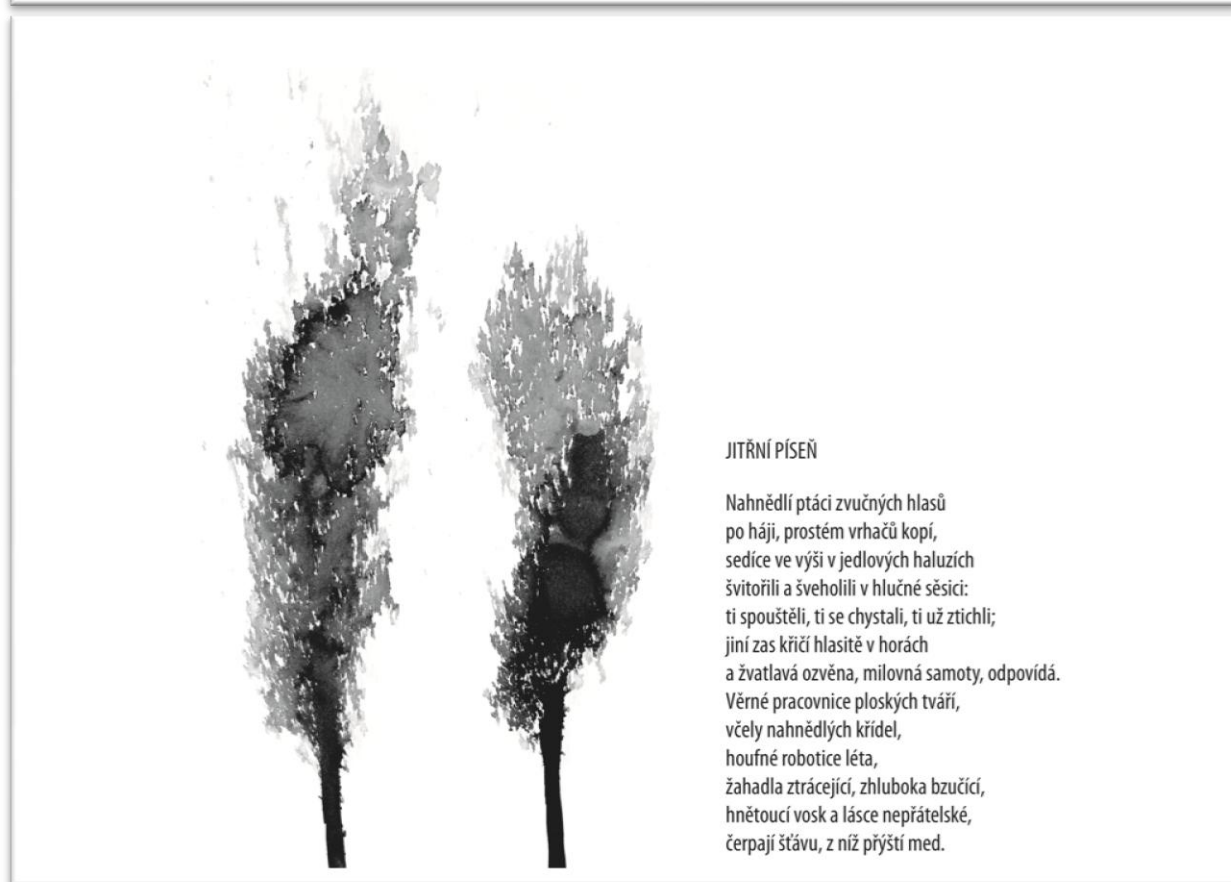
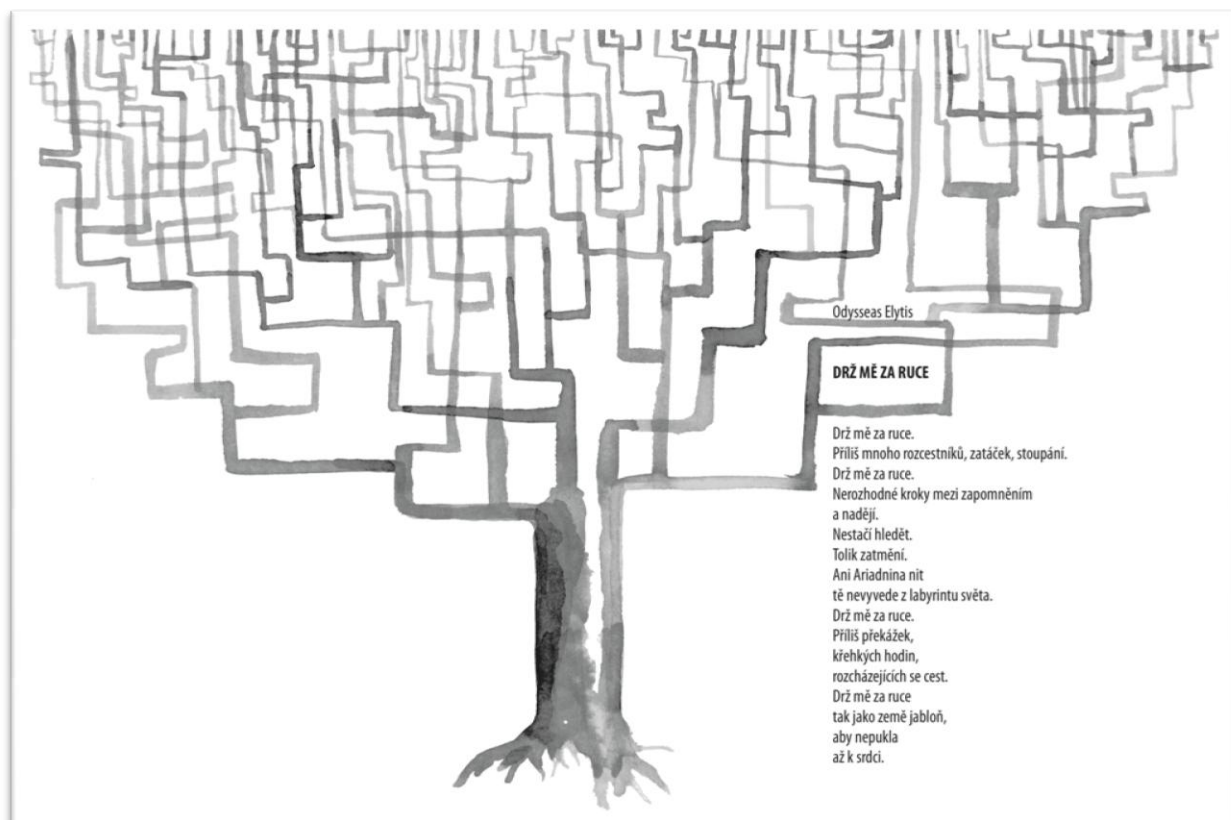
* na druhé straně
Evropy
* na moři i ve vzduchu!

* vlastní ji v lásce nemají
* a světlo jež nezná
milosti!

* a posílám ho zpět
za čas
* volám své dávné přátele!

* hrozby už všechny
vyčerpal
* proti mně
útočí!

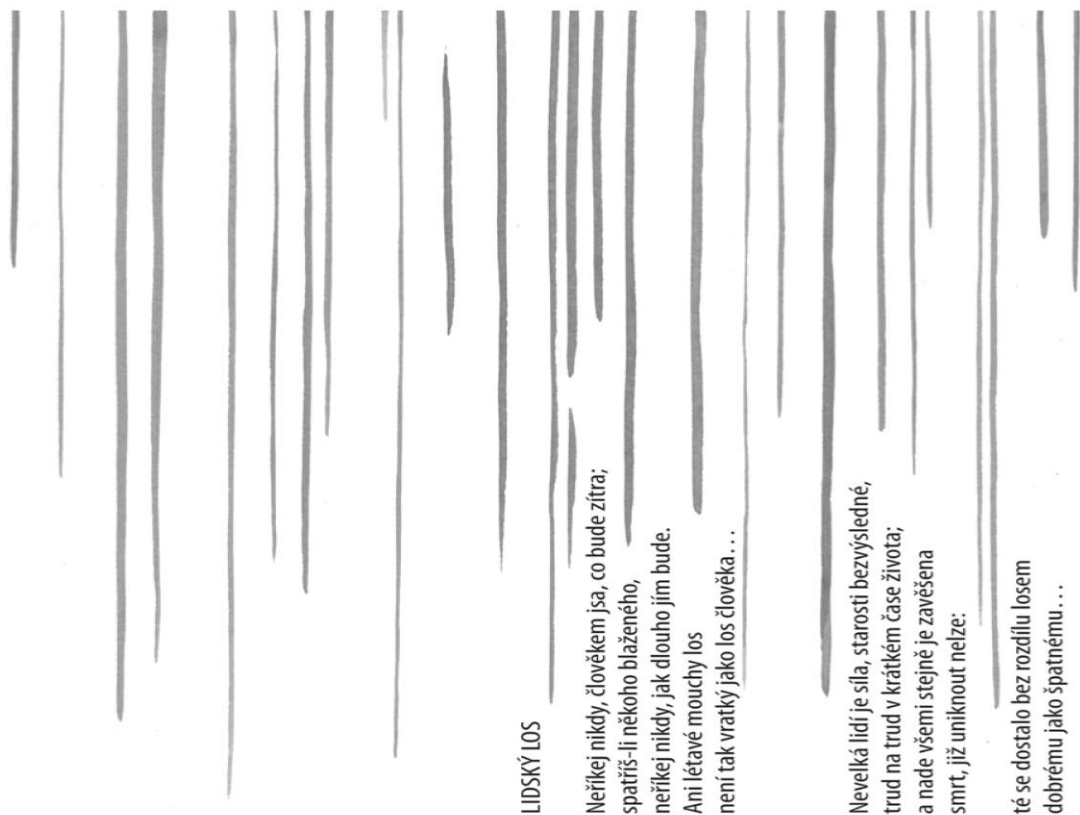
* i ty slavnostní
myrto
* nezapomeňte na mou
zem!

HROZÍCÍ TYRANNIS

Z mraků povstává sněhová spoušť a hrozné kroupy,
jasný-li zazáří blesk, ihned se ozývá hrom:
mocní jednotlivci jsou pro obec zkázou, z nich vzejde
tyran, a v poroby klín klesne, nic netuše, lid!
Kdo se kdy povznese příliš, je těžko ho v rozmachu zdržet
později: ne, hned teď třeba mít na mysli vše!

LIDSKÝ LOS

Neříkej nikdy, člověkem jsi, co bude zítra;
spatříš-li někoho blaženého,
neříkej nikdy, jak dlouho jím bude.
Ani létavé mouchy los
není tak vratký jako los člověka...

Nevelká lidí je síla, starosti bezvýsledné,
trud na trud v krátkém čase života;
a nade všemi stejně je zavěšena
smrt, již uniknout nelze:

té se dostalo bez rozdílu losem
dobrému jako špatnému...

MELEAGROS
JARO

Bouřlivá, mrazná zima když odejde s nebeských plání,
rozesměje se vesna svou nádherou barev a květů,
země si zelenou trávou své tmavé ověncí skráně,
raší stromoví zas a zdobí se novými květy.
Pijíce něžnou rosu, již sílí rostliny Zora,
usmívají se louky, co růží se otvírá kalich.
Pastýřské šalmaje radostný hlas se rozléhá v horách,
těší se pasák koz svým kůzlatům bělavé srsti.
Na širých mořských vlnách se plaví ji veselí plavci,
příznivý zefyru proud když nadul plachtoví lodi.
K Bakchovi, dárci révy, již volají jásavě lidé,
vlasy břečťanu květem si pokrývše hroznovitého.
Krásným, dovedným dílům se pilně věnují včely,
sedí uvnitř úlu a hnětou bělostné krásy
vosku, plného buněk, jenž proudí na nové pláсты.
Ptáci pak, pěvci zvůční, své písně zpívají všude:
ledňáček poblíže vod a vlaštovka okolo krovu,
labuť na břehu řeky a slavík v houštině háje.
Těší-li rostliny jejich šat a vzkvétá-li země,
píská-li na šalmaj pastýř a skotačí huňaté ovce,
křepčí-li Dionýsos a plují-li po vlnách plavci,
pějí-li opeřenci a včely robotí pracně:
jak by tu nezapěl krásně i básník jarní svou píseň?

Jižní vítr

Moře se mísí na západě s hřebem hor.
Zleva fouká jižní vítr a žene nás k šílenství,
ten van který svléká maso z kostí
Náš dům mezi borovicemi a rohovníky.
Velká okna. Velké stoly
na psaní dopisů co ti píšeme
tolik měsíců a házíme je
do vzdálenosti mezi námi aby se vyplnila.

Hvězdo jitra, když skláníš zraky
naše hodiny byly sladší než olej
v ranně, radostnější než studená voda
na patře, klidnější než labutí perutě.
Vzalas nás život do své dlaně.
Po trpkém chlebu cizíně
v noci kdy zůstaneme před bílou zdí
tvůj hlas se k nám blíží jak touha ohně
a znovu nás ten vítr brousí
břitva na našich nervech.

Píšeme ti každý týtež věci
a mlčí každý před druhým
sleduje, každý zvlášť, svůj svět
světlo a tmu na hřebení hor
a tebe.
Kdo tento zármutek zdvihne z našich srdcí?

Včera večer vytrvalý déšť a dnes
zatažené nebe znovu tíží. Naše myšlenky
jako borovicové jehličky včerejšího deště
ve dveřích našeho domu sebrané bez užitku
chtějí stavět věž která se hroutí

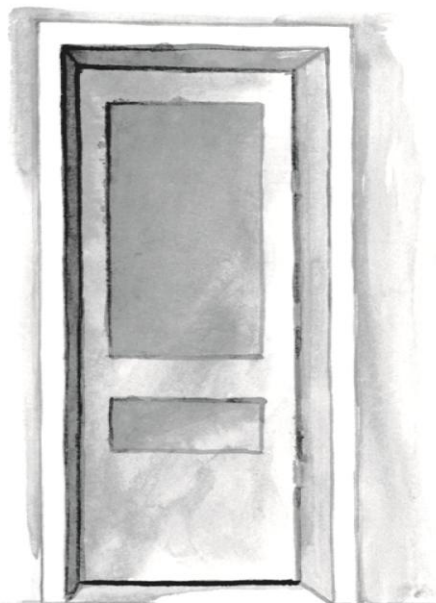
V těchto vyvražděných vesnicích
na tomto útesu, otevřeném pro jižní vítr
s hřebem hor před námi který tě skrývá,
kdo nám spočítá cenu rozhodnutí zapomenout?
Kdo přijme naši nabídku, na konci tohoto podzimu?

Jménem Orestes

Na dráze, znovu na dráze, na dráze
kolik kol, kolik krvavých kruhů, kolik černých
řad; lidé kteří mě sledují,
kteří mě sledovali když jsem na voze
zvedl ruku zářivý a rozjásali se.

Pěna koní na mě dopadá, kdy koně odpadnou?
Osa skřípe, osa se rozpaluje, kdy se osa vznítí?
Kdy se přetrhnou opratě, kdy podkovy
přeběhnou po celé planině po zemi
po měkké trávě, ve vlčích mácích kde
jsí na jaře utrhla sedmikrásku.
Byly krásné tvé oči, ale nevědělas kam se podívat
nevěděl jsem kam se podívat ani já, bez vlasti
já který zápasím taky daleko, kolik kol?
a cítím že se má kolena podlamují na ose
na kolech na zdivočelém závodišti,
kolena se podlamují snadno když to bozi chtějí,
nikdo nemůže uniknout, k čemu je ti síla, nemůžeš
uniknout moři jež tě ukolébalo a jež jsi hledal
v tuto hodinu nenávisť, uprostřed koňského supění,
s rákosím které zpívalo na podzim lýdskou stupnicí,
moře které nemůžeš najít nikde kam běžíš
nikde kam se vracíš před temnými Eumenidami které tíží
bez slítování.

OD TEBE KE MNĚ

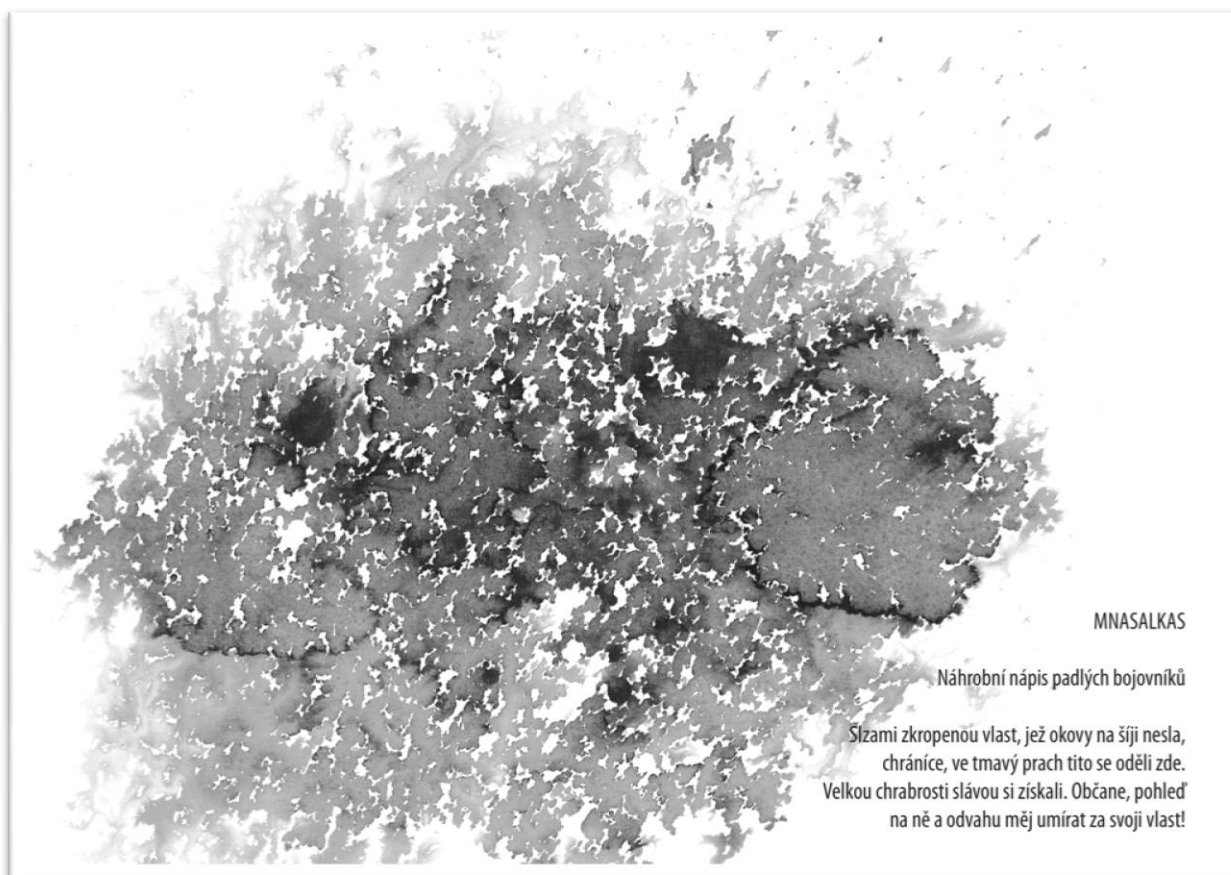
Od tebe ke mně
je tak nedaleko.
Je v tom stejně víry jako nejistoty.

Jako křídla dveří
otevřená vyčkáváním
a pak zase zavřená.

Od tebe ke mně
je sotva chvíle,
v níž láska je úctou a touhou.

Jako křídla oken
zavřená větrem
a pak zase otevřená do slunce.

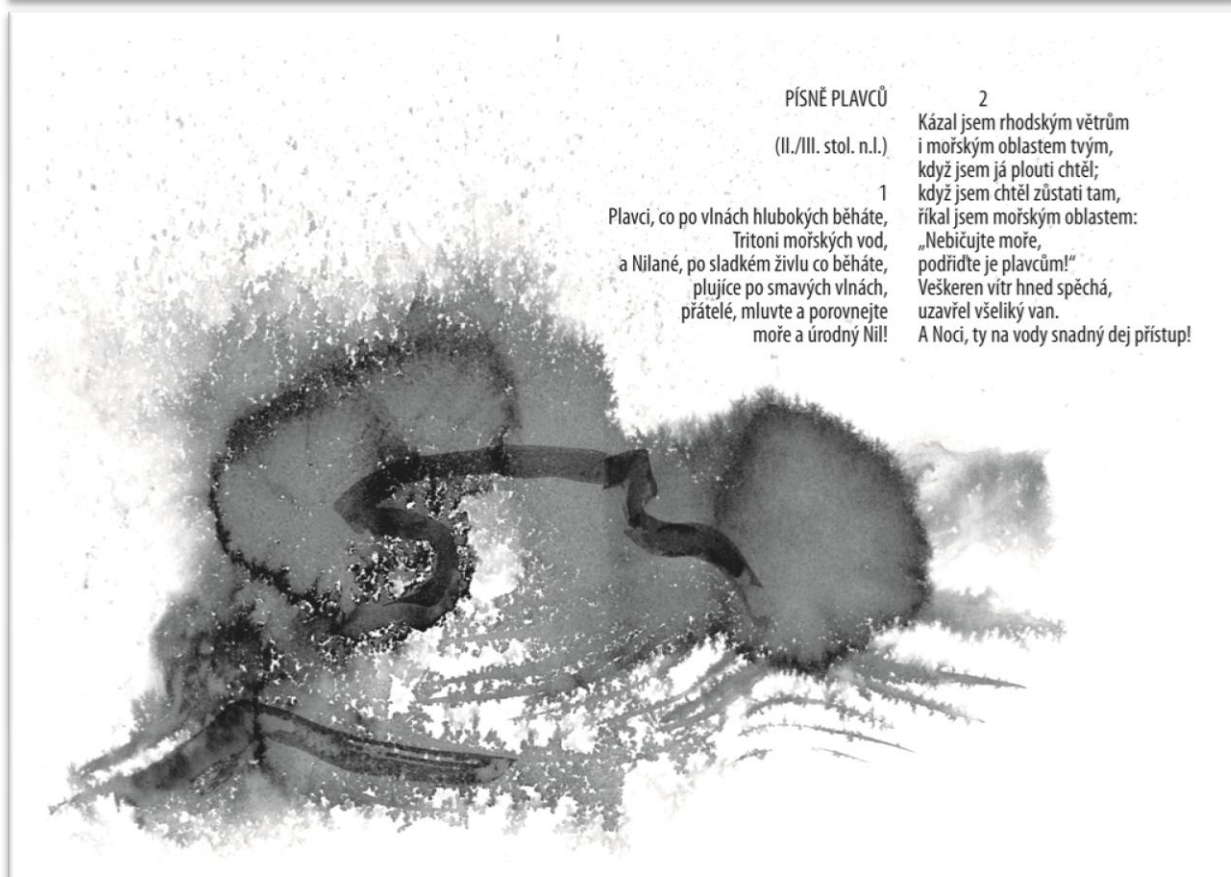
Od tebe ke mně
je sotva chvíle ticha.
Je v ní stejně písně jako smutku.

MNASALKAS

Náhrobní nápis padlých bojovníků

Slzami zkropenou vlast, jež okovy na šíji nesla,
chránice, ve tmavý prach tito se oděli zde.
Velkou chrabrosti slávou si získali. Občane, pohled
na ně a odvahu měj umírat za svoji vlast!

PÍSNĚ PLAVCŮ

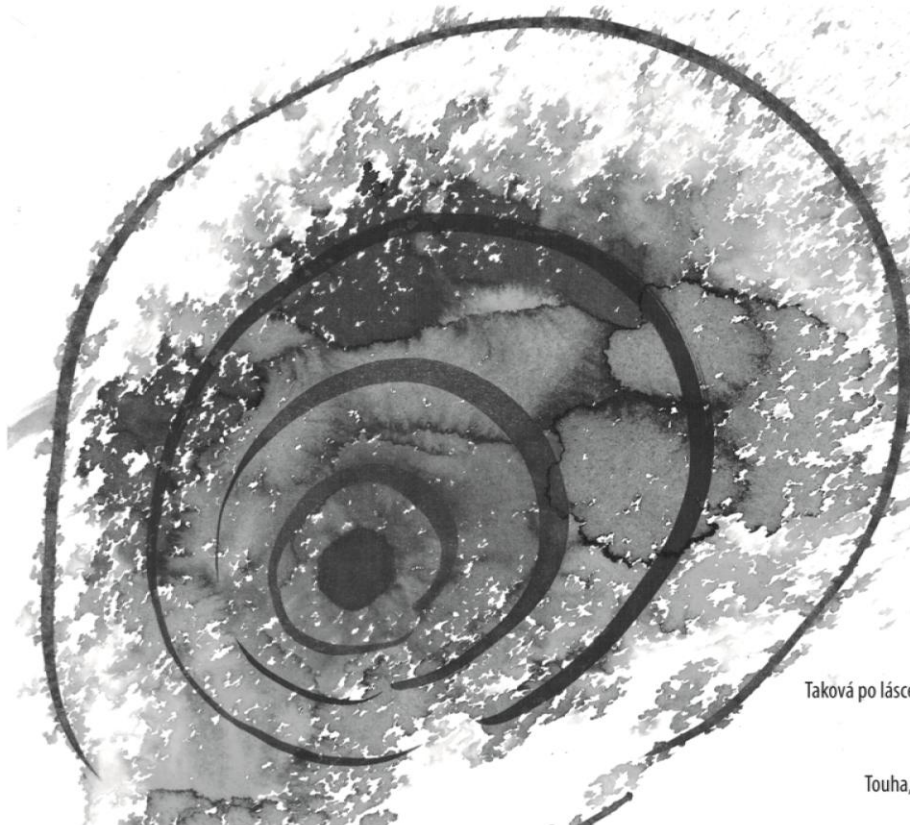
(II./III. stol. n.l.)

1

Plavci, co po vlnách hlubokých běháte,
Tritoni mořských vod,
a Nilané, po sladkém živlu co běháte,
plující po smavých vlnách,
přátelé, mluvte a porovnejte
moře a úrodný Nil!

2

Kázal jsem rhodským větrům
i mořským oblastem tvým,
když jsem já plouti chtěl;
když jsem chtěl zůstat tam,
řikal jsem mořským oblastem:
„Nebíchejte moře,
podřídte je plavcům!“
Veškeren vítr hned spěchá,
uzavřel všeliký van.
A Noci, ty na vody snadný dej přístup!

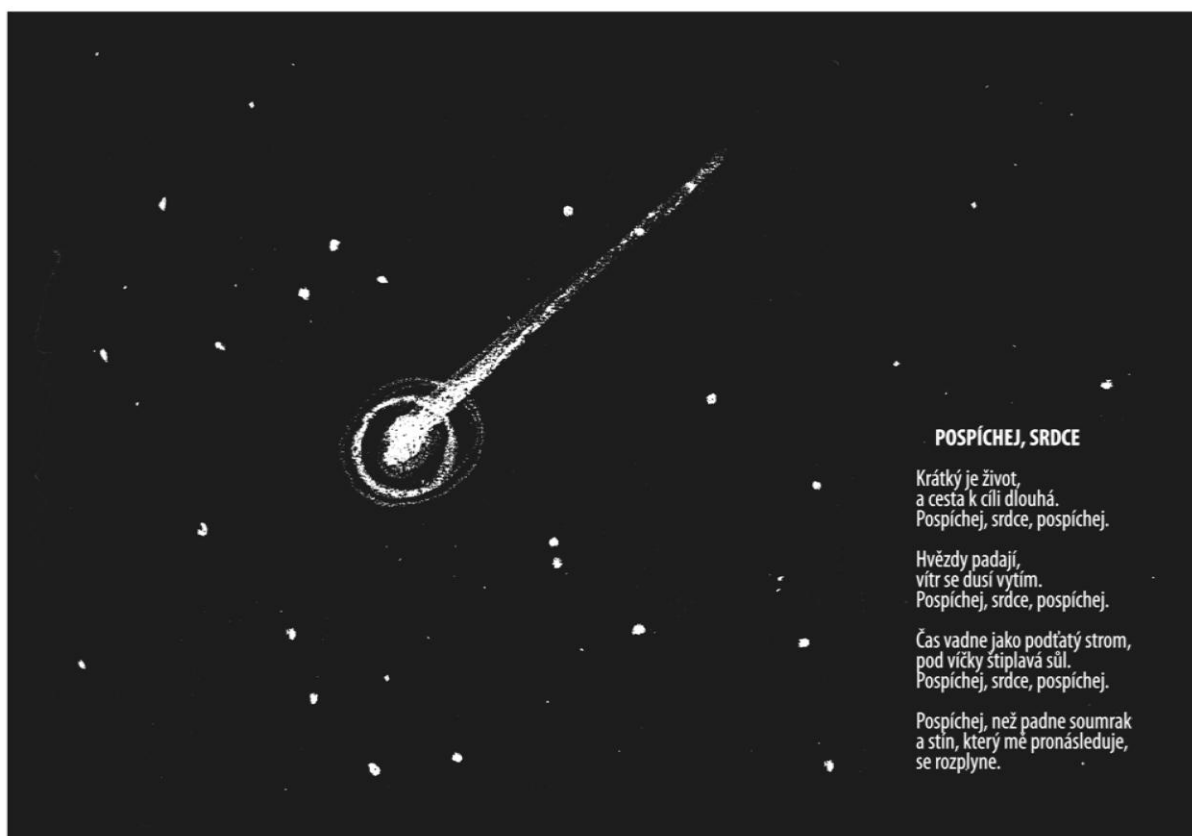

Z VERŠŮ O LÁSCE

Já ležím v touze, nešťasten,
bezduchý, bolesti těžké,
jež bohové seslali na mne,
mě probodly až do morku... *

Taková po lásce touha se vplížila do hlubin mé duše,
a zalivši mi zraky hustou tmou,
útlý rozum z prsou mi ukradla... *

Touha, jež zbavuje sil, mě kruší zle, ó příteli!

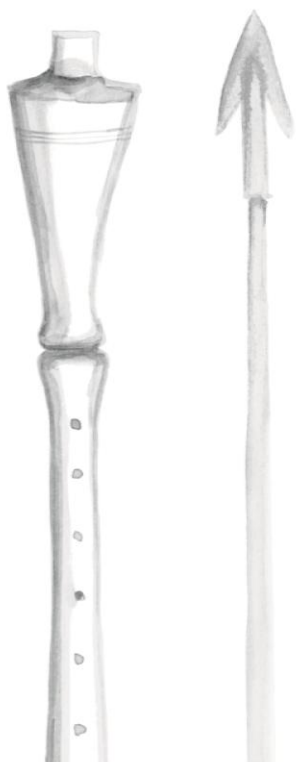
POSPÍCHEJ, SRDCE

Krátký je život,
a cesta k cíli dlouhá.
Pospíchej, srdce, pospíchej.

Hvězdy padají,
vítr se dusí vytím.
Pospíchej, srdce, pospíchej.

Čas vadne jako podřátý strom,
pod víčky stíplavá sůl.
Pospíchej, srdce, pospíchej.

Pospíchej, než padne soumrak
a stín, který mě pronásleduje,
se rozplyne.

THEOKRITOS

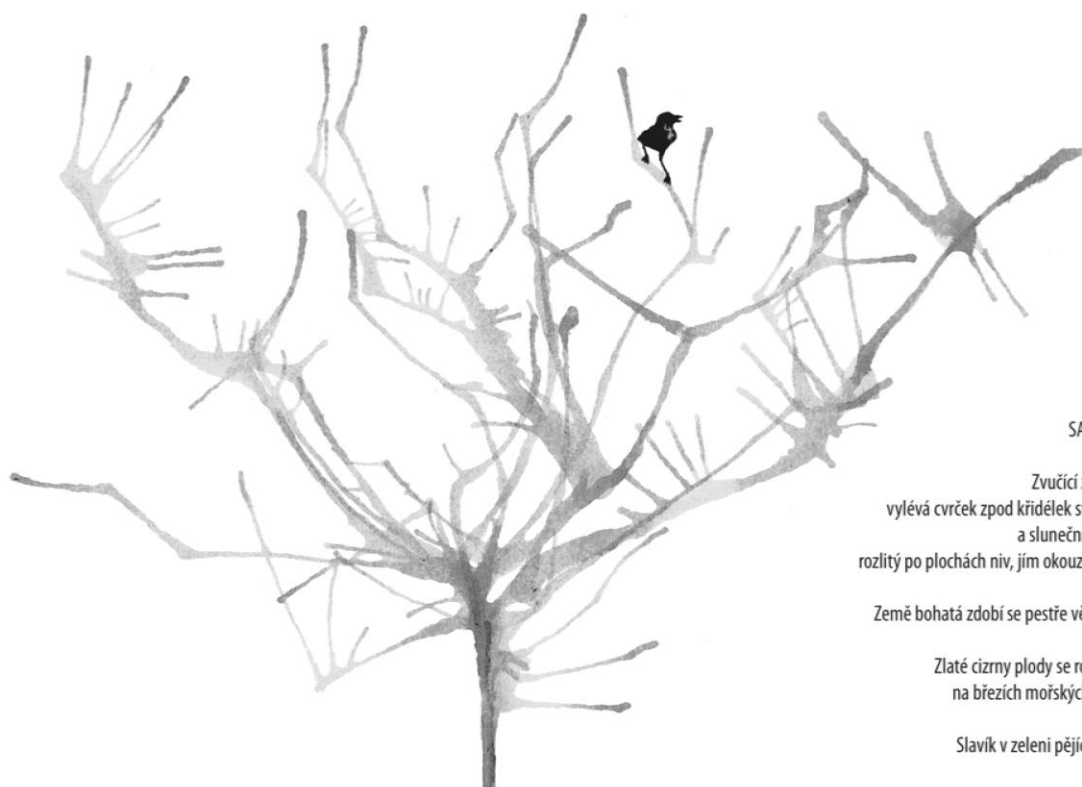
Věnování pastýřovo

Dafnis bělostné pleti, jenž píská na krásnou šalmaj
lahodné pastýřské písně, věnoval Pánovi zde
duté rákosy, pastýřskou hůl, též jelení kůži,
ostrý oštěp a mošnu – nosíval jablka v ní.

VLAŠTOVČÍ KOLEDA

Hle, vlaštovka přišla,
s ní krásné jde jaro,
s ní krásné jdou časy!
Je na bříšku bílá
a na zádech černá.
Hej, z plného domu
nám povídel naval
a kalíšek vína
a košíček syra!
I hrachovou placku
a houstičku bílou
vlaštovka ráda.
Tak máme jít či něco dostanem?
Jen dej! A ne-li, my se nedáme jen tak!
Buď dveře odnesme anebo podvoje,
či třebaš tamtu paní uvnitř sedící:
je hezky malá, tu my snadno unesem!
Ale neseš-li něco,
jen ať stojí to zač!
Otevři, otevři své dveře vlaštovce!
My nejsme přece starci, malé děti jsme!

SAPFÓ

Zvučící zpěv
vylévá cvrček zpod křídek svých
a sluneční žár,
rozlité po plochách niv, jím okouzluje.

Země bohatá zdobí se pestře věnci-

Zlaté cizny plody se rodily
na březích mořských...

Slavík v zeleni pějící...

SAPFÓ

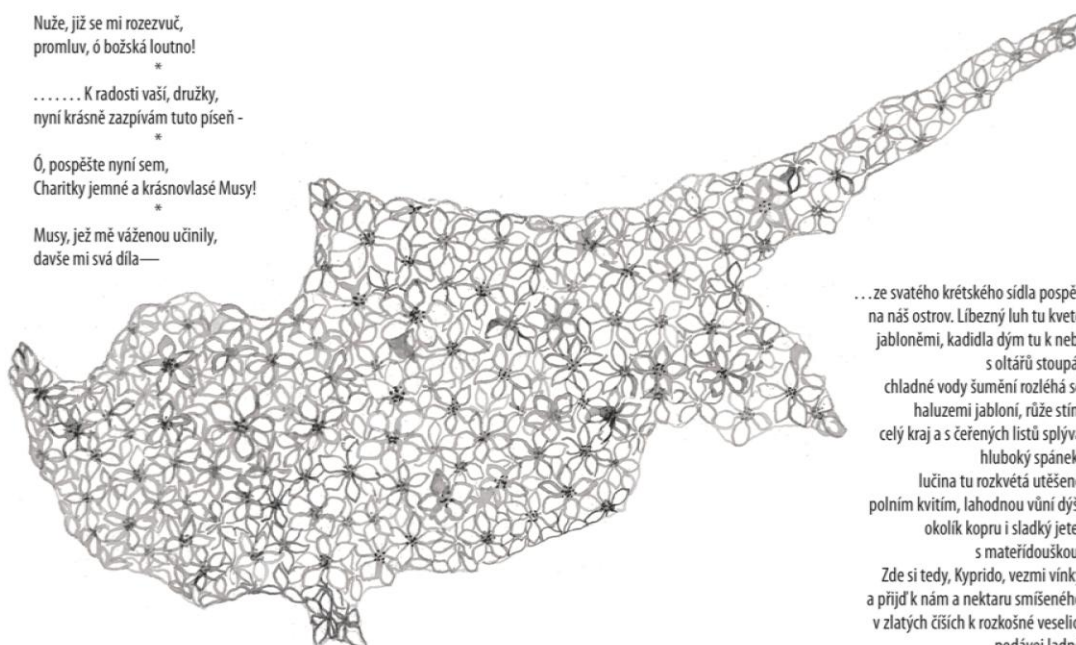
V DOMĚ MUA

Nuže, již se mi rozezvuč,
promluv, ó božská loutno!

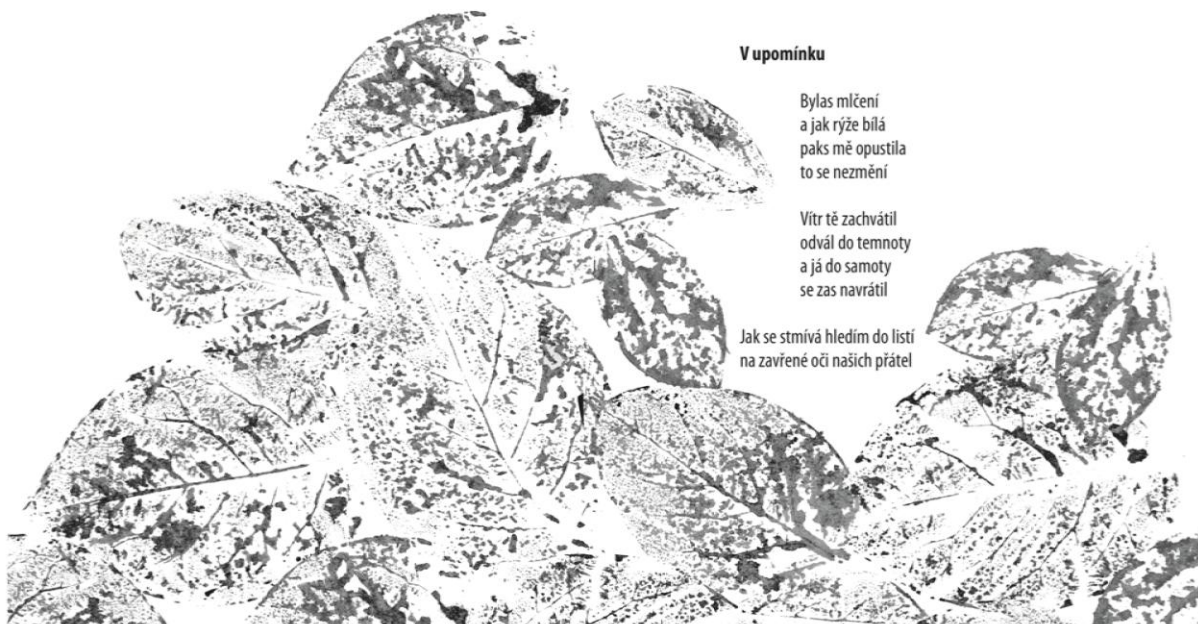
..... K radosti vaší, družky,
nyní krásně zazpívám tuto píseň -

Ó, pospěšte nyní sem,
Charitky jemné a krásnovlasé Musy!

Musy, jež mě váženou učinily,
davše mi svá díla—

... ze svatého krétského sídla pospěš
na náš ostrov. Libezný luh tu kvete
jabloněmi, kadidla dým tu k nebi
s oltářů stoupá;
chladné vody šumění rozléhá se
haluzemi jabloní, růže stíní
celý kraj a s čerých listů splývá
hluboký spánek;
lučina tu rozkvétá utěšeně
polním kvitím, lahodnou vůni dýší
okolik kopru i sladký jetel
s materidouškou.
Zde si tedy, Kyprido, vezmi vínky
a přijď k nám a nektaru smíšeného
v zlatých číších k rozkošné veselici
podávej ladně
těmto družkám, které jsou mé i tvoje...

V upomínku

Bylas mlčení
a jak rýže bílá
paks mě opustila
to se nezmění

Vitr tě zachvátil
odvál do temnoty
a já do samoty
se zas navrátil

Jak se stmívá hledím do listů
na zavřené oči našich přátel